

УДК 811.111'37

Тетяна Бондар, Олена Галицька

ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ REFUGEE У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Розглянуто вербалізатори концепту REFUGEE – одного з найактуальніших концептів XXI ст. – та особливості його наповнення в англомовному політичному дискурсі. Аналіз словникових дефініцій, синонімічних рядів і визначень терміна «біженець» в офіційних документах ООН показує, що найчастіше мовними репрезентантами концепту REFUGEE виступають лексеми *refugee*, *asylum seeker* та *displaced person*, а головною концептуальною ознакою досліджуваного концепту є 'вимушене переселення та пошук нового місця проживання'. Проте концепт REFUGEE з розвитком світових подій набуває нових концептуальних ознак. Це безпосередньо пов'язано з кризою біженців, що змушувало держави переглянути вже існуючі визначення самого терміна «refugee». Для того, щоб виокремити мовні засоби, які вербалізують концепт REFUGEE у політичному дискурсі, було проаналізовано промови політиків, серед яких є і носії англійської мови (Барак Обама, Тереза Мей, Катрін Бренсон), і не носії мови (Гжегож Схетина, Морган Юганссон, Антоніу Гутерреш, Фолькер Тюрк). Для репрезентації концепту вони використовують і ключові лексеми-вербалізатори концепту, і вільні словосполучення (*vulnerable people who have come to seek protection*, *people in need of protection*, *people in need of shelter*, *people in need*). Носії мови переважно виражають нейтральне або позитивне ставлення до біженців. Не носії мови інколи доповнюють номінативне поле концепту REFUGEE репрезентантами з негативними конотаціями.

Ключові слова: концепт, концептуальна ознака, вербалізатор, номінативне поле, політичний дискурс.

Постановка наукової проблеми та її значення. Концепт REFUGEE – один із найактуальніших концептів XXI століття, проте він здавна існує й активно інтерпретується у культурах різних народів залежно від етапу їхнього історичного розвитку, географічного положення й устрою суспільства. Проблема пошуку притулку (вимушеного місця проживання) має таку саму давню історію, як і все людство, адже війна, конфлікти та їхні наслідки – смерть і втеча – супроводжують всю історію людства.

Як відомо, у дослідженні концептів надзвичайно велику роль відіграє вивчення їхніх мовних репрезентантів, оскільки мова надає найкращий доступ до свідомості людини.

Аналіз досліджень із цієї проблеми. Питання виявлення форм вербалізації концептів, способів і засобів їхньої мовної об'єктивації становить значний науковий інтерес. Це питання може бути поставлене і вирішене щодо певного концепту і на матеріалі однієї мови, і (у зіставному аспекті) на матеріалі різних мов. Серед існуючих у сучасній лінгвістиці підходів до розуміння концепту можна виокремити два основні – лінгвокогнітивний і лінгвокультурологічний. Н. Арутюнова, М. Болдирєв, В. Дем'янков, С. Жаботинська, О. Кубрякова, Дж. Лакофф, Р. Лангакер, М. Полюжин, А. Приходько, О. Селіванова, Л. Талмі та багато інших дослідників розглядають концепт як лінгвокогнітивне явище.

Активний розвиток лінгвокультурології наприкінці XX ст. сприяв виникненню і поширенню лінгвокультурологічного підходу щодо вивчення концепту. У цьому напрямку проводять свої дослідження С. Воркачов, І. Голубовська, О. Корнілов, С. Нікітіна, В. Постовалова, Т. Радзівська, Н. Слухай, Ю. Степанов, Н. Сукаленко, С. Толстая й ін. Вони розглядають концепт як базову одиницю етнокультурної інформації.

Мета і завдання статті. Об'єктом нашого дослідження є вербалізатори концепту REFUGEE, предметом дослідження виступають особливості наповнення досліджуваного концепту в англомовному політичному дискурсі. Мета розвідки – дослідити специфіку використання мовних засобів у репрезентації концепту REFUGEE у промовах, заявах і виступах політиків, що стосуються теми біженців. Поставлена мета передбачає виконання таких завдань:

– здійснити вибірку промов політиків (носіїв і не носіїв англійської мови), які порушують проблеми біженців;

- виокремити базові (ключові) вербалізатори концепту REFUGEE;
- проаналізувати особливості мовної об'єктивації досліджуваного концепту в політичному дискурсі на основі промов і виступів політиків.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження.

Концепти об'єктивуються у мові передусім готовими лексемами (ключовими словами-репрезентантами та їхніми синонімами) і фразеосполученнями зі складу лексико-фразеологічної системи мови. Розвиваючи і систематизуючи погляди лінгвістів на засоби вербалізації концептів, З. Попова та Й. Стернін подають перелік мовних засобів, які можуть уходити до номінативного поля того чи того концепту і які забезпечують опис концепту у процесі лінгвокогнітивного дослідження. Такими засобами є: прямі та вторинні номінації концепту, спільнокореневі слова; стійкі сполучення слів і порівняння; вільні словосполучення; словникові дефініції мовних одиниць, що об'єктивують концепт; різноманітні тексти тощо [1, 69–71].

Ключовим репрезентантом концепту REFUGEE є лексема *refugee*, яка за даними тлумачних словників англійської мови має такі значення:

- a person who has escaped from their own country for political, religious, or economic reasons or because of a war [2];
- someone who has been forced to leave their country, especially during the war, or for political or religious reasons [7, 1379];
- a person who has been forced to leave their country or home, because there is a war or for political, religious or social reasons [10, 1280];
- a person who flees for refuge or safety, especially to a foreign country, as in time of political upheaval, war, etc. [5];
- any uprooted, homeless, involuntary migrant who has crossed a frontier and no longer possesses the protection of his former government [6].

Синоніми лексеми *refugee* теж виступають вербалізаторами досліджуваного концепту. В Оксфордському тезаурусі (“Oxford Learner’s Thesaurus. A Dictionary of Synonyms”) наведено синонімічний ряд, в якому лексема *refugee* є домінантою: *refugee, immigrant, migrant, expatriate, exile, emigrant, asylum seeker, evacuee* [11, 626]. На думку укладачів словника, всі ці лексеми мають спільне значення ‘somebody who has left the place where they lived and is going or has gone to find a new place to live or stay’ [11, 626] (‘особа, яка залишила місце свого проживання та їде шукати нове місце для проживання чи перебування’). Більшість одиниць синонімічного ряду є тематично близькими або виступають аналогами домінанти ряду, проте вони не є повними синонімами стосовно один одного.

На сайті Управління Верховного комісара ООН у справах біженців подані такі лексичні одиниці англійської мови, що вербалізують концепт REFUGEE:

A refugee is someone who has been forced to flee his or her country because of persecution, war, or violence. A refugee has a well-founded fear of persecution for reasons of race, religion, nationality, political opinion or membership in a particular social group;

An internally displaced person (IDP) is a person who has been forced to flee his or her home for the same reason as a refugee, but remains in his or her own country and has not crossed an international border. Unlike refugees, IDPs are not protected by international law or eligible to receive many types of aid;

A returnee is a refugee who has returned to his or her home country. The majority of refugees prefer to return home as soon as it is safe to do so, after a conflict and the country is being rebuilt;

A stateless person is someone who is not a citizen of any country. <...> A person can become stateless due to a variety of reasons, including sovereign, legal, technical or administrative decisions or oversights;

Asylum seekers flee their own country and seek sanctuary in another country, they apply for asylum – the right to be recognized as a refugee and receive legal protection and material assistance [18].

Проаналізувавши подані дефініції та синонімічні ряди можемо стверджувати, що найчастіше вербалізаторами концепту REFUGEE виступають лексеми *refugee, asylum seeker, displaced person*, а головною концептуальною ознакою досліджуваного концепту є ‘вимушене переселення та

пошук нового місця проживання' (пор.: *someone who has been forced to flee his or her country; who has escaped from their own country; who has left the place where they lived; flees their own country and seek sanctuary in another country* тощо).

У політичному дискурсі наповнення концепту REFUGEE з плином часу трохи змінюється. Це безпосередньо пов'язано з розвитком кризи біженців, що змушувало держави переглянути вже існуючі визначення самого терміна «refugee». Розгляньмо визначення на позначення біженців, поданих в офіційних документах.

У Конвенції про статус біженців 1951 року зазначено, що термін «біженець» стосується будь-якої людини, яка:

"As a result of events occurring before 1 January and owing to well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the country of his former habitual residence as a result of such events, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it" [4, 14].

Організація африканської єдності (ОАЄ) у конвенції 1969 року, яка регулює конкретні аспекти проблем біженців в Африці, доповнює визначення терміна «біженець», поданого у Конвенції 1951 року, таким пунктом:

"The term «refugee» shall also apply to every person who, owing to external aggression, occupation, foreign domination or events seriously disturbing public order in either part or the whole of his country of origin or nationality, is compelled to leave his place of habitual residence in order to seek refuge in another place outside his country of origin or nationality" [8, 3].

Після кризи біженців у вісімдесятих роках у Латинській Америці Організація Американських Держав прийняла Картахенську декларацію щодо біженців (1984 р.), у якій йдеться, що як доповнення до Конвенції 1951 року біженцями слід вважати також таких осіб:

"...persons who have fled their country because their lives, safety or freedom have been threatened by generalized violence, foreign aggression, internal conflicts, massive violation of human rights or other circumstances which have seriously disturbed public order" [3, 36].

Отже, аналіз визначень терміна «біженець» в офіційних документах ООН засвідчує, що концепт REFUGEE з розвитком світових подій набуває нових концептуальних ознак. До концептуальних ознак 'перебування за межами країни своєї національної належності', 'побоювання стати жертвою переслідувань за ознакою расової належності', 'за ознакою релігії', 'за ознакою громадянства', 'за ознакою належності до певної соціальної групи чи політичних поглядів', 'неможливість чи небажання повернутися до колишнього місця проживання' (див. Конвенцію 1951 року) долучилися такі концептуальні ознаки, як 'вимушене залишення своєї країни внаслідок зовнішньої агресії, окупації', 'внаслідок іноземного панування', 'внаслідок подій, які серйозно порушують громадський порядок у будь-якій частині або у всій країні походження чи національності' (див. Конвенцію щодо конкретних аспектів проблем біженців в Африці), 'загроза життю', 'загроза безпеці', 'загроза свободі', 'загальне насильство', 'внутрішні конфлікти', 'масові порушення прав людини', 'інші обставини, які серйозно порушили громадський порядок' тощо (див. Картахенську декларацію).

Для того, щоб визначити мовні засоби, які вербалізують концепт REFUGEE у політичному дискурсі, ми проаналізували промови політиків, серед яких: носії англійської мови (Барак Обама, Тереза Мей, Катрін Бренсон), не носії мови (Гжегож Схетина, Морган Юганссон, Антоніу Гутерреш, Фолькер Тюрк).

У своїй промові Катрін Бренсон послуговується визначенням терміна "refugee", прийнятим Конвенцією 1951 року. Говорячи про біженців, вона використовує лексеми *refugees* і *asylum seekers*. Наприклад:

*As has been frequently and eloquently expressed to us by **asylum seekers** held in immigration detention, many **refugees** and **asylum seekers** experience serious breaches of their human rights prior to seeking refuge in Australia* [13].

Окрім базових вербалізаторів концепту REFUGEE політик уживає описові словосполучення на кшталт: *vulnerable people who have come to seek protection from persecution, people who arrive in Australia without a valid visa, people held in immigration detention, people who are waiting for security assessments, people who remain in detention following an adverse security assessment* тощо.

Катрін Бренсон, описуючи складну ситуацію з біженцями, відстоює їхні права й висловлює своє позитивне ставлення до них:

*Many of those people currently in detention will be found to be **refugees** and will come to live with us in our communities. They, like the **many thousands of refugees** before them who Australia has welcomed, **will make significant contributions** to life in Australia. We have a responsibility to ensure that **asylum seekers and refugees** are not irreparably harmed as a consequence of lengthy periods in immigration detention in Australia* [13].

Барак Обама використовує лексеми *refugee, new neighbors, victims*, а також описові словосполучення: *who dream of someday, somehow, having a home of their own; surviving on rations and aid; hardworking, patriotic; who've suffered unspeakable abuse at the hands of traffickers, modern day slavery, girls who pray at night that someone might rescue them from their torment; who want to be safe and to work, be good citizens*. Наприклад:

*We've seen in America, **hardworking, patriotic refugees** serve in our military, and start new businesses and help revitalize communities. I believe refugees can make us stronger.*

*They're families **who want to be safe and to work, be good citizens** and contribute to their country...* [14].

Барак Обама досить позитивно налаштований щодо біженців. Про це свідчать такі лексеми, як *daughter, son, grandson*, якими він називає маленьких біженців. Наприклад:

*Those **girls** being trafficked and tortured, they could be our **daughters**. That **little boy** on the beach could be our **son or our grandson*** [14].

Тереза Мей у промовах використовує базові лексеми *refugee, displaced people, asylum seeker* для репрезентації концепту REFUGEE. Наприклад: *I've learned that **refugee** stories – **asylum seeker** stories are all different. And it is a global matter, with conflict and **displaced people** on every continent. We must ensure **refugees** can live with dignity and self-sufficiency, as close as possible to their home countries, to deter them from making dangerous onward journeys, and to enable them eventually to return home and rebuild* [12].

Отже, носії мови використовують зазвичай базові лексеми для мовного представлення концепту REFUGEE. Описові словосполучення, що репрезентують цей концепт, виражають нейтральне або позитивне ставлення мовців до біженців.

Проаналізуємо репрезентанти концепту REFUGEE у політичних промовах не носіїв мови.

Морган Юганссон уживає у промовах і базову лексему-вербалізатор (*refugee*), і вільні словосполучення: *people in need of protection, desperate people, people applied for asylum, people fleeing the war and persecution*. Наприклад:

*The quantum leap in terms of the number of **people in need of protection** that we have witnessed over the past decade is a global responsibility that requires a more coordinated and cohesive approach. In addition to our financial support to **people in need** in Syria and its neighboring countries, Sweden has continued to provide a safe haven for **people fleeing the war and persecution** in Syria, as well as other parts of the world* [15].

Використовуючи словосполучення на кшталт *restore safety and dignity, wait for peace and reconstruction, provide support and protection*, політик висловлює позитивне ставлення до біженців:

*We give our full support to the UN Special Envoy Staffan de Mistura in his endeavours to this end. It goes without saying that only an end to the conflict in Syria can ultimately **restore safety and dignity to the Syrian people*** [15].

Іжегож Схетина послуговується лексемами *asylum seeker, migrant, escapee, refugee*:

*It is within Poland's means to lead a more ambitious and bold policy regarding the issue of **refugees, asylum seekers and migrants**.*

*A dead child, **an escapee** from Kobane, lying face down on the Turkish beach of Bodrum* [16].

Політик висловлює досить негативне ставлення до біженців. Він говорить, що біженці намагаються будь-що перетнути кордони: **people trying desperately to cross barbwire fences and borders**. Поруч з лексемою *refugee* Гжегож Схетина використовує слово *barbarians* і характеризує це явище як *new exodus, waves of migration, increasing waves of refugees, massive waves of refugees and barbarians, the smuggling of refugees, people smuggling*. Наприклад:

*These are the dramatic images we have all seen over the last few weeks. They depict a new **exodus, new waves of migration**. What we have also seen, in the backdrop of the dramatic images and **increasing waves of refugees**, are empty promises and declarations that have in turn stoked unnecessary divisions and resentment* [16].

Антоніу Гутерреш використовує, крім лексеми *refugee*, такі вербалізатори досліджуваного концепту, як: *refugee arrivals; stateless; people who have no documentation; vulnerable, dependent on scarce humanitarian assistance*. Взагалі у промові політика звучать негативні конотації щодо проблеми біженців:

*The refugee crisis has had an enormous impact on host countries and communities, affecting all aspects of daily life, from housing and unemployment to general price levels and public sanitation. We are also worried that increasing numbers of **people have no documentation**, which puts them even more at risk, as many new **refugee arrivals** are not registering due to obstacles and safety concerns. In addition, thousands of children being born to Syrian parents in exile face a potential risk of **statelessness*** [17].

Фолькер Тюрк вербалізує концепт REFUGEE переважно за допомогою ключових лексем-вербалізаторів *refugee* та *displaced person*. Наприклад:

*In conclusion, while UNHCR is not a security but rather a humanitarian and protection agency mandated to work with States to ensure protection and solutions for **refugees**, our work with **displaced people** around the world for more than six decades has made us acutely aware of broader security considerations, including those arising from terrorism. Nowhere is insecurity more visible than in the lives of the 21.7 million **refugees**, and more than 36.4 million internally **displaced persons** in the world today* [9].

Як бачимо, говорячи про безпеку у світі, політик звертає особливу увагу на нестабільну та небезпечну ситуацію, у якій опинилися біженці. Тим самим він не висловлює негативного ставлення до біженців.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, аналіз промов світових політиків (носіїв і не носіїв англійської мови) свідчить, що для репрезентації концепту REFUGEE вони використовують і ключові лексеми-вербалізатори концепту (*refugee, asylum seeker, escapee* та *displaced person*), і вільні словосполучення (*vulnerable people who have come to seek protection, people in need of protection, people in need of shelter, people in need*). Проте можна прослідкувати відмінності у використанні словосполучень носіями й не носіями мови. Зокрема, носії мови переважно використовують словосполучення, що виражають нейтральне або позитивне ставлення до біженців. Не носії мови інколи доповнюють номінативне поле концепту REFUGEE репрезентантами з негативним конотаціями. Загалом концепт REFUGEE є динамічним концептом, оскільки з розвитком світових подій він набуває нових концептуальних ознак, що і буде об'єктом наших подальших розвідок.

Джерела та література

1. Попова З. Д. Когнитивная лингвистика / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – М. : АСТ «Восток–Запад», 2007. – 314 с.
2. Cambridge Advanced Learner's Dictionary [Electronic resource]. – Cambridge : Cambridge University Press, 2008. – Access mode : <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/refugee>.
3. Cartagena declaration on refugees [Electronic resource] // UNHCR. The UN Refugee Agency. – Access mode : <http://www.unhcr.org/about-us/background/45dc19084/cartagena-declaration-refugees-adopted-colloquium-international-protection.html>.
4. Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees [Electronic resource] // UNHCR. The UN Refugee Agency. – Access mode : <http://www.unhcr.org/3b66c2aa10>.
5. Dictionary.com Unabridged / Based on the Random House Dictionary [Electronic resource]. – Random House, Inc., 2017. – Access mode : <http://www.dictionary.com/browse/refugee>.

6. Encyclopedia Britannica [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.britannica.com/topic/refugee>.
7. Longman Dictionary of Contemporary English. – 4th edition. – Edinburgh : Longman, 2005. – 1950 p.
8. OAU Convention Governing the Specific Aspects of Refugee Problems in Africa [Electronic resource] // UNHCR. The UN Refugee Agency. – Access mode : <http://www.unhcr.org/about-us/background/45dc1a682/oau-convention-governing-specific-aspects-refugee-problems-africa-adopted.html>.
9. Open Briefing to United Nations Security Council Counter-Terrorism Committee [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.unhcr.org/admin/dipstatements/58e35b317/open-briefing-united-nations-security-council-counter-terrorism-committee.html>.
10. Oxford Advanced Learner's Dictionary. – 8th edition. – Oxford : Oxford University Press, 2010. – 1796 p.
11. Oxford Learner's Thesaurus. A Dictionary of Synonyms / Chief editor Diana Lea. – Oxford : Oxford University Press, 2008. – 1008 p.
12. PM speech at Leaders Summit on Refugees : 20 September 2016 [Electronic resource] // GOV.UK. – Access mode : <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-speech-at-leaders-summit-on-refugees-20-september-2016>.
13. President speech: Human Rights, Refugees and Asylum Seekers [Electronic resource] // Australian Human Rights Commission. – Access mode : <https://www.humanrights.gov.au/news/speeches/president-speech-human-rights-refugees-and-asylum-seekers>.
14. Remarks by President Obama at Leaders Summit on Refugees [Electronic resource]. – Access mode : <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2016/09/20/remarks-president-obama-leaders-summit-refugees>.
15. Speech by Morgan Johansson at UNHCR High-level meeting on global responsibility sharing through pathways for admission of Syrian refugees [Electronic resource] // Government offices of Sweden. – Access mode : <http://www.government.se/speeches/2016/03/speech-by-morgan-johansson-at-unhcr-high-level-meeting-on-global-responsibility-sharing-through-pathways-for-admission-of-syrian-refugees/>.
16. Speech by Polish Foreign Minister on refugee crisis [Electronic resource] // Ministry of Foreign Affairs Republic of Poland. – Access mode : http://www.msz.gov.pl/en/ministry/polish_diplomacy_archive/former_ministers/remarks_msgs/speech_by_polish_foreign_minister_on_the_refugee_crisis;jsessionid=24E9E089164F28DF595E725FA63D09BC.cmsap5p.
17. United Nations Security Council (7592nd Meeting). Briefing on the Humanitarian Situation in Syria [Electronic resource] / Remarks by António Guterres ; United Nations High Commissioner for Refugees. – New York, 2015. – 21 December. – Access mode : <http://www.unhcr.org/admin/hcspeeches/567861459/united-nations-security-council-7592nd-meeting-briefing-humanitarian-situation.html>.
18. What is a refugee? Definition and Meaning [Electronic resource] // USA for UNHCR. – Access mode : <http://www.unrefugees.org/what-is-a-refugee/>.

References

1. Popova, Zinaida, and Sternin, Iosif. 2007. *Kognitivnaia Lingvistika*. Moskva: ACT "Vostok-Zapad".
2. *Cambridge Advanced Learner's Dictionary*. 2008. Cambridge: Cambridge University Press. <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/refugee>.
3. UNHCR. The UN Refugee Agency. "Cartagena declaration on refugees". Accessed August 1, 2017. <http://www.unhcr.org/about-us/background/45dc19084/cartagena-declaration-refugees-adopted-colloquium-international-protection.html>.
4. UNHCR. The UN Refugee Agency. "Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees." Accessed August 1, 2017. <http://www.unhcr.org/3b66c2aa10>.
5. *Dictionary.com Unabridged*. 2017. Random House, Inc. Accessed August 5, 2017. <http://www.dictionary.com/browse/refugee>.
6. Encyclopedia Britannica. "Refugee." Accessed August 5, 2017. <https://www.britannica.com/topic/refugee>.
7. *Longman Dictionary of Contemporary English*. 2005. Edinburgh : Longman.
8. UNHCR. The UN Refugee Agency. "OAU Convention Governing the Specific Aspects of Refugee Problems in Africa." Accessed August 7, 2017. <http://www.unhcr.org/about-us/background/45dc1a682/oau-convention-governing-specific-aspects-refugee-problems-africa-adopted.html>.
9. "Open Briefing to United Nations Security Council Counter-Terrorism Committee". Accessed August 7, 2017. <http://www.unhcr.org/admin/dipstatements/58e35b317/open-briefing-united-nations-security-council-counter-terrorism-committee.html>.
10. *Oxford Advanced Learner's Dictionary*. 2010. Oxford: Oxford University Press.
11. *Oxford Learner's Thesaurus. A Dictionary of Synonyms*. 2008. Oxford: Oxford University Press.
12. GOV.UK. "PM speech at Leaders Summit on Refugees: 20 September 2016". Accessed August 7, 2017. <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-speech-at-leaders-summit-on-refugees-20-september-2016>.
13. Australian Human Rights Commission. "President speech: Human Rights, Refugees and Asylum Seekers". Accessed August 6, 2017. <https://www.humanrights.gov.au/news/speeches/president-speech-human-rights-refugees-and-asylum-seekers>.

14. “Remarks by President Obama at Leaders Summit on Refugees”. Accessed August 8, 2017. <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2016/09/20/remarks-president-obama-leaders-summit-refugees>.

15. Government offices of Sweden. “Speech by Morgan Johansson at UNHCR High-level meeting on global responsibility sharing through pathways for admission of Syrian refugees.” Accessed August 4, 2017. <http://www.government.se/speeches/2016/03/speech-by-morgan-johansson-atunhcr-high-level-meeting-on-global-responsibility-sharing-through-pathways-for-admission-of-syrian-refugees/>.

16. Ministry of Foreign Affairs Republic of Poland. “Speech by Polish Foreign Minister on refugee crisis”. Accessed August 2, 2017. http://www.msz.gov.pl/en/ministry/polish_diplomacy_archive/former_ministers/remarks_mgs/speech_by_polish_foreign_minister_on_the_refugee_crisis;jsessionid=24E9E089164F28DF595E725FA63D09BC.cmsap5p.

17. Guterres, António. 2015. “Briefing on the Humanitarian Situation in Syria”. Paper presented at United Nations Security Council (7592nd Meeting), New York, 21 December 2015. <http://www.unhcr.org/admin/hcspeeches/567861459/united-nations-security-council-7592nd-meeting-briefing-humanitarian-situation.html>.

18. USA for UNHCR. “What is a refugee? Definition and Meaning”. Accessed August 7, 2017. <http://www.unrefugees.org/what-is-a-refugee/>.

Бондар Татьяна, Галицкая Елена. Особенности вербализации концепта REFUGEE в политическом дискурсе. Рассмотрено вербализаторы концепта REFUGEE – одного из наиболее актуальных концептов XXI века – и особенности наполнения этого концепта в англоязычном политическом дискурсе. Анализ словарных дефиниций, синонимических рядов и определений термина «беженец» в официальных документах ООН показывает, что чаще всего языковыми репрезентантами концепта REFUGEE выступают лексемы *refugee*, *asylum seeker* и *displaced person*, а основным концептуальным признаком исследуемого концепта является ‘вынужденное переселение и поиск нового места проживания’. Однако концепт REFUGEE с развитием мировых событий приобретает новые концептуальные признаки. Это непосредственно связано с кризисом беженцев, что вынуждало государства пересматривать уже существующие определения самого термина «refugee». Для того, чтобы выделить языковые средства, которые вербализируют концепт REFUGEE в политическом дискурсе, были проанализированы речи политиков, среди которых: носители английского языка (Барак Обама, Тереза Мэй, Катрин Бренсон) и не носители языка (Гжегож Схетина, Морган Юганссон, Антониу Гутерреш, Фолькер Тюрк). Для репрезентации концепта они используют и ключевые лексемы-вербализаторы концепта, и свободные словосочетаниями (*vulnerable people who have come to seek protection*, *people in need of protection*, *people in need of shelter*, *people in need*). Носители языка преимущественно выражают нейтральное или позитивное отношение к беженцам. Не носители языка иногда дополняют номинативное поле концепта REFUGEE репрезентантами с негативными коннотациями.

Ключевые слова: концепт, концептуальный признак, вербализатор, номинативное поле, политический дискурс.

Bondar Tetiana, Halytska Olena. Peculiarities of Verbalization of the Concept REFUGEE in Political Discourse. The article deals with verbalizers of the concept REFUGEE and peculiarities of its content in political discourse. Analysis of dictionary definitions, synonymous rows and definitions of the term “refugee” in the UN official documents shows that lexemes *refugee*, *asylum seeker* and *displaced person* are the most frequent language representatives of the concept REFUGEE. The main conceptual feature of the concept is ‘to be forced to flee his or her country and seek sanctuary in another country’. However, the concept REFUGEE acquires new conceptual features because of the development of world events. This fact is directly related to the crisis of refugees that forced governments to redefine already existent definitions of the term “refugee”. In order to determine language means that verbalize the concept REFUGEE in political discourse speeches of politicians were analyzed. The speeches were given by native speakers (Barack Obama, Theresa Mary May, Catherine Branson) as well as by non-native speakers of English (Grzegorz Schetyna, Morgan Johansson, António Guterres, Volker Türk). These politicians used both key lexemes-verbalizers of the concept (*refugee*, *asylum seeker*, *displaced person*) and free word combinations (*vulnerable people who have come to seek protection*, *people in need of protection*, *people in need of shelter*, *people in need*) to represent the concept in their speeches. Native speakers mainly express neutral or positive attitude toward refugees. Non-native speakers sometimes use verbalizers that have negative connotations.

Key words: concept, conceptual feature, verbalizer, nominative field, political discourse.